

104805 - Üvey baba ve üvey kızın birbirlerine karşı hakları ve sorumlulukları

Soru

Kızın, üvey babasına karşı hak ve sorumlulukları nelerdir? Babanın da üvey kıza karşı hak ve sorumlulukları nelerdir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Erkek eş, şayet üvey kızının annesiyle ilişkiye girmişse kız, ebedi olarak kendisine mahrem olur, yani bundan kasıt artık onunla evlenmesi haram olmuştur.

Daimi Fetva Komisyonunun kararında şöyle denmiştir 17/367:

"Eğer bir erkek bir kadınla evlenir cinsel ilişki gerçekleşirse artık bu kadının her hangi bir kızıyla evlenmesi veya çocuklarının kızı ile evlenmesi ve ne kadar aşağı inerse insanın çocukları ile evlenmesi haramdır. Bu çocukların ilk kocadan veya sonraki kocadan olmasında fark yoktur. Allah-u Teala şöyle demiştir: "Size anneleriniz..... ve kendileri ile gerdeğe girdiğiniz kadınlarınızın yanında kalan üvey kızlarınız haram kılınmıştır:" Nisa 23

Kişinin evlenip gerdeğe girdiği kadının kızları artık mahrem olmuştur. Ve bu kızların üvey babalarının yanında kapanmaları gerekmez.

Üvey baba ve üvey kızın birbirlerine karşı hakları ve sorumlulukları ise; birbirlerine karşı saygı, anlayış ve güzel muamele içinde olması gerektirir. Müslümanlar, diğer Müslüman kardeşlerine karşı iyilik yapmakla emredilmişlerdir. O halde evlilik ile akraba olanların birbirlerine daha çok ihsan ve iyilikte bulunmaları gerekir. Şüphesiz akrabalar diğer Müslümanlardan daha çok ihsanı hak etmektedirler. Fakat nafaka, hizmet veya itaat gibi konular üvey baba ve üvey kız arasında

vacip değildir. Şeri vücut noktasında üvey kız, bu konularda annesi ile aynı hükmü almaz. Eğer üvey baba gönüllü olarak güzel bir şekilde davranırsa ve üvey kızına harcama da bulursa, kızda babasına hizmet ve riayet ile mukabele etse tabii ki de bu daha hayırlı olur. Çünkü kalpler arasında ülfet ve birlik olması şeriatın amaçladığı ve istediği şeylerdendir.

Kocanın bilmesi gerekir ki karısına yapabileceği iyiliklerden birisi de kızına iyi davranmasıdır. Kızı da bilmesi gerekir ki annesine yapacağı iyiliklerden birisi de onun kocasına karşı iyi davranmasıdır.

İbn Baz rahimehullah şöyle demiştir: “Kızların dışında da kız kardeşler, halalar ve teyzeler gibi ihtiyaç sahiplerine bakan yediren içiren kimsenin, üç kıza bakmış gibi sevap alması umulur. Allah’ın fazlı geniş ve rahmeti büyüktür. Yine bunun gibi her kim bir kıza veya iki veya üç kıza ihsanda bulunursa onun için de büyük bir ecir ve karşılık beklenir. Zira ayetlerin ve hadislerin geneli akrabalardan miskin ve fakirlere yardım edilmesini gerektiğini gösterir. Eğer kızlara yardım edilmesinde ecir var ise, bu yardım anne babaya, dede ve nineye yapıldığında ecir daha büyük olur. Çünkü anne babanın hakkı daha çoktur. Burada ihsan edilenin kim olduğunda fark yoktur ister anne olsun ister baba. Çünkü hüküm amel ile odaklıdır.” 336/25

Daimi Fetva Komisyonuna şu şekilde bir soru sorulmuştur: “Müslüman bir evde, toplumsal ve ailevi ilişkiler nasıl olmalı?”

Şu şekilde cevap verilmiştir: “Allah-u Teala, ailenin ve cemaatin fertleri arasındaki bağları kuvvetlendirecek herşeyi emretmiştir. Sıla-i rahimi ve iyilikte bulunmayı emretmiş ve demiştir ki: “Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’ın ve akrabanın haklarına riayetsizlikten sakının. Allah şüphesiz hepinizi görüp gözetmektedir.” Nisa 1. Başka bir ayette: “Allah’a kulluk edin, O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşına, yolcuya ve elinizin altında bulunan kimselere iyilik edin.” Nisa 36. Başka bir ayette: “Gelin size Rabbinizin haram kıldığı şeyleri söyleyeyim; O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın, anne babaya iyilik yapın, yoksulluk korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin, sizin ve onların rızkını veren Biziz...” Enam 151. Başka bir ayette: “Rabbin yalnız kendisine tapmanızı ve anne babaya iyilik etmenizi buyurmuştur...” İsrâ 23. Bu gibi ayetlerin başka örnekleri de vardır. Rasulullah’tan (sas) sabit olduğuna göre şöyle buyurmuştur: “Akrabalık

bağlarını kesen cennete giremez.” Buhari ve Müslim. Başka bir hadiste: “Kim rızkının çoğalmasını ve ecelinin uzamasını istiyorsa akrabasını görüp gözet sin.” Buhari. Başka bir hadiste: “Allah size üç şeyi haram kılmıştır: Anneye karşı itaatsizlik, kızların gömülmesi ...” Buhari ve Müslim. Ve bunun dışında sıla-i rahime teşvik amaçlı ve İslam adabına, ahlaki değerlere, ve güzel muameleye sarılma konusunda bir çok hadisler bulunmaktadır. Çünkü bu davranışlarda aile fertlerinin arasında ve aileler arasındaki ilişkileri güçlendirir ve bütün müslümanlar birlik olur, aksi takdirde billik çözümlenmez veya İslam adabının dışına çıkarak elde edilmez.”

En iyisini Allah bilir.